

кратичному стилі взаємодії і сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості. До них, зокрема, належать: соціальне проектування, метод відкритої трибуни, ситуаційно-рольова гра, соціально-психологічний тренінг, інтелектуальний аукціон, метод аналізу соціальних ситуацій з морально-етичним характером, гра-інсценізація тощо. Доцільно застосовувати і традиційні методи: бесіда, диспут, лекція, семінар, роз'яснення, переконання, позитивний і негативний приклади, методи вироблення звичок, методи вправ, контролю й самоконтролю, створення громадської думки тощо [1, 4, 5].

Для вчителя дуже важливо **правильно організувати урок**, бо саме він є основною формою педагогічного процесу. Від рівня гігієнічної раціональності уроку багато в чому залежить функціональний стан школярів в процесі учбової діяльності, можливість тривало підтримувати розумову працездатність на високому рівні і попереджати передчасне стомлення.

Учитель, володіючи сучасними педагогічними знаннями, при постійній взаємодії з учнями, їхніми батьками, медичними працівниками та шкільними психологами, повинен:

- планувати й організувати свою діяльність з урахуванням пріоритетів збереження та зміцнення здоров'я всіх суб'єктів педагогічного процесу. [2]

- використовувати оздоровчі технології, бо саме вони спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів, підвищення потенціалу (ресурсів) здоров'я (фізична підготовка, фізіотерапія, ароматерапія, загартування, гімнастика, масаж, фітотерапія, музична терапія);

- виховувати культуру здоров'я, бо це сприяє вихованню в учнів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини [3].

Література

1. Амосов М. М. Роздуми про здоров'я. / М.М.Амосов. — М.: ФиС, 1987. — 192 с.
2. Бойченко Т. Валеологія — мистецтво бути здоровим / Т.Бойченко // Здоров'я та фізична культура. — 2005. — №2. — С. 1-4.
3. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі / О.Ващенко, С.Свириденко // Здоров'я та фізична культура. — 2006. — №8. — С. 1-64.
4. ISSN Online: 2312-5829. Освітлогічний дискурс, 2015, № 4 (12). 143
5. ISSN Online: 2312-5829. Освітлогічний дискурс, 2015, № 4 (12). 145

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ТА ГІГІЄНА ГОЛОСОВОГО АПАРАТУ

Міроєвський С.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Входження нашої держави до європейського освітнього простору, міжнародна інтеграція всіх аспектів суспільного життя вимагає вільного володіння іноземною мовою, необхідною в будь-яких сферах людської

діяльності. Мовленнєва компетенція стає вагомим фактором суспільно-економічного та культурного розвитку суспільства, в якому особистість вільно володіє іноземною мовою й може запровадити її в життя. Це сприяє підвищенню мовного статусу в умовах шкільної середньої освіти, підвищенню рівня її викладання, а також спонукає до пошуку нових підходів під час навчально-виховного процесу, зокрема, формуванню мовленнєвої компетенції учнів.

Мовленнєва компетентність школярів, за твердженням науковців, полягає у здатності слухати, сприймати й відтворювати інформацію, читати і розуміти текст, вести діалог, брати участь у дискусіях, переконувати і відстоювати свою точку зору, висловлювати власні думки, міркування, погляди в усній і письмовій формах [2]. Неостаннє місце у формуванні мовленнєвої компетентності з позицій її практичної реалізації у процесі активного спілкування є здоров'я голосового апарату суб'єкта комунікації.

Проблема мовленнєвої компетенції вивчалася рядом дослідників, зокрема, І. Бім, І. Зимньої, Т. Ібрагімова, А. Новікова, М. Пожарської, Р.Мильруд, А. Хуторського та ін. Педагогічний і методичний аспект висвітлений у працях В. Бадера, О. Біляєва, Т. Ладиженської, М. Пентиліук, Л. Мацько, Г.Шелехової. Відомості про правила охорони голосу та його гігієни знаходимо у працях А.Єгорова, К.Злобіна, И.Левідова, Д.Люша, Л.Работнова. Поради щодо підтримування голосового апарату у здоровому стані розроблені С.Крушельницькою, О.Муравйовою, О.Мишугою. Питання гігієни голосу майбутніх педагогів висвітлено у працях В.Доронюка, А.Менабені, Ю.Юцевича.

Оволодіти комунікативною компетенцією на іноземній мові, не перебуваючи в країні, мова якої вивчається, досить складно. Тому одним із найважливіших завдань викладача є створення реальних і уявних ситуацій спілкування на уроці мови з використанням різних прийомів роботи, таких як рольові ігри, дискусії, творчі проекти, використання сучасних інформаційних технологій та ін. Із іншого боку — забезпечити розвиток і збереження фізіологічно важливих органів голосового апарату, урахувавши те, що для побудови звуків іноземною мовою необхідні спеціальні положення голосоворочних органів [2, с. 115-116].

Психологи та фізіологи [1, с. 64-66] пропонують дотримуватися ряду мінімальних правил, що здатні попереджувати мовні перенапруження при довготривалому навантаженні голосового апарату та забезпечують профілактику голосових порушень. Серед них: 1. Дбайте за здоров'я порожнини рота. 2. Дбайте за своє психологічне здоров'я. 3. Перевтома негативно позначається на голосі. 4. Навантажувати голосовий апарат у хворому стані неприпустимо. 5. Постійно підтримуйте голосовий тонус. 6. Дотримуйтеся режиму. 7. Харчуйтеся правильно. 8. Завжди стежте за погодою і дотримуйтеся елементарних правил поведінки при холодній погоді. 9. Стейкий імунітет — майже стовідсоткова гарантія того, що ваш голос буде завжди здоровим і повнозвучним. 10. Дбайте про гігієну прищипання, де працюєте.

Література

1. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно- довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. — Умань : РВЦ «Софія», 2015. — 108 с.

2. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : учеб. пособие / С. Г. Тер-Минасова. — М. : Слово/Slovo, 2000. — 624 с.

ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ЗДОРОВ'Я У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ОЗДОРОВЧОЇ ГАЛУЗІ

Міхеєнко О.І.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Для оздоровчої освіти актуальною залишається проблема опрацювання положень, що характеризують зміст знань про здоров'я. Умовно їх можна поділити на дві групи: фундаментальні (загально-наукові) і практично-прикладні (конкретні). З метою конкретизації загально-наукового контексту знань про здоров'я, опанування яких дозволяє сформувати інтегративне бачення людини, її здоров'я як багатовимірного процесу, розвивати здатність до узагальнення, ми сформулювали положення, які, на нашу думку, мають бути в основі загальної теорії здоров'я. Отже, розкриємо їх суть.

Успішність оздоровлення організму людини залежить від розуміння сутності здоров'я, чинників і процесів, які формують цей стан. Конкретизація сутності індивідуального здоров'я є однією з найголовніших методологічних проблем, відповідь на яку дає змогу наблизитися до розв'язання питання про шляхи та можливості оздоровчої практики [4].

Здоров'я як понятійна категорія містить як об'єктивні, так і суб'єктивні ознаки. У філософських, психолого-педагогічних, медико-біологічних та валеологічних дослідженнях здоров'я розглядається і як стан, і як процес, і як здатність. Цей феномен дослідники визначають як філософську, соціальну, економічну, біологічну, медичну, психологічну, педагогічну категорію, як ресурс, об'єкт споживання, вкладання капіталу, як індивідуальну і суспільну цінність, динамічне явище системного характеру, що постійно взаємодіє з довкіллям, яке, у свою чергу, постійно змінюється. На сьогодні нараховується понад триста дефініцій здоров'я, що свідчить про відсутність єдиного підходу до цієї проблеми [4].

Здоров'я не є постійним і незмінним, це динамічний стан людини, який характеризується здатністю організму до саморегуляції та самовідновлення.

Здоров'я — це не тільки відсутність зовнішніх проявів хвороби, а й стан внутрішньої і зовнішньої гармонії, коли структура організму безконфліктна та функціонує в оптимальному режимі. Нормальне функціонування організму передбачає підтримання гомеостазу, самозбереження та самовдосконалення соматичного і психічного статусу за оптимальної та гармонійної взаємодії всіх клітин, органів і систем організму [3].

Природа має все необхідне для того, щоб людина була здоровою. Умови на Землі максимально пристосовані до особливостей людського організму. Здоров'я визначається адекватним і гармонійним інформаційним, енергетичним, речовинним обміном між організмом людини і природою (довкіллям). Результатом інформаційного збою є відсутність гармонії, тобто хвороба. І хвороба, і здоров'я — явища, пов'язані зі станом людини в цілому, а не окремих органів і частин тіла.

Провести чітку межу між критеріями "норма" і "патологія" практично неможливо. Між здоров'ям і хворобою існує ціла низка проміжних